

Vyjádření týkající se výskytu pedikulózy (vši dětské) ve škole

Krajská hygienická stanice MSK – metodický pokyn MŠMT

Sdělení pro zákonné zástupce žáka k zajištění lepší informovanosti případě výskytu pedikulózy (vši dětské)

1) Co je veš dětská?

Veš dětská (*pediculus capitis*) je bezkřídlý hmyz, který žije pouze ve vlasech lidí, nejčastěji dětí ve věku 6-15 let. Bodá a sají krev. Délka jejich těla se pohybuje mezi 2-3,5mm. Vši mají 3 páry nohou, jsou opatřené silnými drápy, jimiž se pevně přidrží vlasů.

Samička klade vajíčka, zvaná hnidy, která přilepuje pevným tmelem na vlasy, těsně u pokožky. Vajíčka vší (nazývaná hnidy) jsou ve srovnání s velikostí jejich těla poměrně velká, asi 0,8 mm dlouhá. Z hnid je již za 7 dní vylíhnou larvy vší, které začínají ihned bodat a sát krev.

Mezitím vlas trochu povyroste, ale prázdné vaječné obaly zůstávají pevně přilepeny a s vlasem postupně odrůstají. Jestliže je délka vlasu mezi přilepenou hnidou a pokožkou větší než 1 cm, jsou hnidy s největší pravděpodobností mrtvé, nebo již vylíhly.

Čerstvě vylíhly larvy vší jsou světle zbarvené a jen asi 1mm dlouhé, a proto se snadno přehlédnou. Než dospějí, třikrát se svlékají. Celý jejich vývoj proběhne za 17-25 dní., samičky se dožívají 3-5 týdnů a během života naklade každá z nich 50-150 vajíček. Larvy i dospělé vší sají krev nejméně 3x denně. Přítomnost vší ve vlasech se odborně nazývá pedikulóza.

2) Jak se veš dětská projevuje a přenáší?

K přenosu vší dochází při těsném kontaktu s napadenou osobou, nejčastěji mezi příslušníky rodiny, mezi sourozenci, spolužáky ve škole nebo při letních a zimních rekreačních pobytech dětí.

Přítomnost vší se projevuje nadměrným svěděním hlavy. Někdy bývá nápadnějším příznakem lechtání, způsobené prolézáním vší mezi vlasy, nejčastěji po večerním ulehnutí do postele. Napadené děti bývají neklidné, trvale nevyspané a ve škole nepozorné.

Veš dětská v našich podmínkách nepřenáší žádné původce infekčních onemocnění ani nepůsobí jiné objektivní potíže. Zavšivenost je především problém společenský, napadené děti se cítí nečisté, ponížené a vyloučené nejen ze společnosti svých vrstevníků, ale i dospělých.

3) Jak se lze vši dětské zbavit?

Spolehlivým důkazem zavšivenosti je nález živých vší při vyčesávání (nejlépe hustým hřebenem tzv. všiváčkem) nebo při prohlídkách vlasů. Hnidy se vyskytují nejčastěji ve vlasech za ušima.

Jediným možným preventivním opatřením proti vši dětské jsou časté prohlídky vlasů a v případě nálezů vší neodkladné odvšivení. Veš dětská vzdoruje všem běžným hygienickým úkonům, jako je běžné česání a mytí vlasů. K jejich odstranění je nutné používat přípravky k tomu určené.

K odvšivení lze zakoupit v lékárnách i bez lékařského předpisu spoustu přípravků proti vším.

V případě výskytu zavšivení (pedikulóza) ve škole je naprosto nezbytná spolupráce s rodiči (zákonnými zástupci) všech dětí. **Učitelé sami nemohou dětem hlavy plošně kontrolovat, aby nerozšířili pedikulózu na další děti, ale musí informovat co nejdříve po zjištění nákazy jak rodiče daného dítěte, tak rodiče ostatních žáků.** Škola může po rodičích požadovat podepsané čestné prohlášení, že svému dítěti prohlédli hlavu dle pokynů a posílají dítě do kolektivu dětí školy nezavšivené tj. zdravé bez infekčního onemocnění. Pokud má škola od všech rodičů podepsané takové prohlášení, nelze ji ani v případě opakovaného výskytu vší z ničeho vinit.

Zbavit děti vší je povinností rodičů, nikoliv školy a jejich pedagogických pracovníků. Postup při výskytu vší ve školském zařízení je upraven ve školním řádu, a to dodatkem. Velmi důležitá je v tomto případě spolupráce s rodiči, popř. jinými zákonnými zástupci dětí a žáků. Pokud zákonný zástupce dítěte či žáka nespolupracuje se školou, může jej ředitel školy vyzvat, aby se osobně zúčastnil projednání závažných otázek týkajících se pobytu dítěte a žáka v předškolním a školském zařízení. Této výzvě je zákonný zástupce, dle školského zákona, povinen vyhovět.

V případě dětí a žáků, které rodiče posílají opakovaně do kolektivu neodvšivené, i přes upozornění školského zařízení, lze doporučit, aby o této skutečnosti byl informován příslušný orgán sociální péče. Ten totiž může v takovém případě vyvinout na rodiče tlak, například pozastavením výplaty fakultativních dávek, zvýšené kontroly plnění povinností v péči o dítě apod.

Legislativně je tato problematika ošetřena např. v § 29 v zákoně č.561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon. Tento zákon spadá do gesce ministerstva školství (školní inspekce). Dále je možné uplatnit §7 odst. 3 zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví, v platném znění.

Cituji: „K předcházení vzniku a šíření infekčních onemocnění je zařízení pro výchovu a vzdělávání povinno zajistit oddělení dítěte nebo mladistvého, kteří vykazují známky akutního onemocnění, od ostatních dětí a mladistvých a zajistit pro ně dohled zletilé fyzické osoby.“

Podle zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, v platném znění, je rodič (zákonný zástupce) povinen pečovat o zdraví nezletilého dítěte. Je tedy i povinen sledovat výskyt vší a při zaznamenaném výskytu vší je rovněž povinen zajistit neodkladně léčbu tj. odvšivení dítěte. Dále je metodický pokyn Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT): „ Sdělení MŠMT k zajištění lepší informovanosti rodičů, žáků v případě výskytu pedikulózy (zavšivení)“.

Vedení školy